

Ірина Ю. Штулер¹, Юрій В. Чередніченко²

УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ В КОНТЕКСТІ ДИНАМІКИ ВИПУСКІВ АКЦІЙ, КОРПОРАТИВНИХ ОБЛІГАЦІЙ ТА ОБСЯГІВ ТОРГІВ ФІНАНСОВИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ У СІЧНІ-ВЕРЕСНІ 2024 РОКУ

Стаття присвячена дослідженню питання управління активами на фондовому ринку протягом січня–вересня 2024 року, що враховує динаміку випуску цінних паперів (акцій, корпоративних облігацій та обсягів торгів фінансовими інструментами).

Особливого значення дане питання набуває в сучасних умовах, обтяжених воєнними викликами та економічною нестабільністю. Все це стримує розвиток фондового ринку України. Операції на ринку капіталу забезпечують створення інструментів для залучення довгострокового фінансування, підвищення інвестиційної привабливості та прозорості вітчизняної економіки. Головним регулятором на ринку капіталу є Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Основна діяльність якої полягає у забезпеченні регулювання діяльності ринку капіталу, процеси обліку і контролю за емісією цінних паперів та обігом фінансових інструментів.

Впродовж січня-вересня 2024 року відбувався реєстрація НКЦПФР випусків акцій на суму в 330,68 млрд грн більше ніж в порівнянні з попереднім роком. Реєстрація НКЦПФР випусків корпоративних облігацій відбувалась хвилеподібно на суму 7,45 млрд грн. менше ніж в порівнянні з попереднім роком.

Інформація про обсяги торгів фінансовими інструментами на операторах організованих ринків капіталу — за усіма операторами організованих ринків капіталу становить 461793,02 млн грн. На поза організованому ринку обсяг торгів знизився на 25,57 млрд грн і становив 649,75 млрд грн.

Проведений аналіз засвідчує активність в управлінні активами на фондовому ринку протягом січня–вересня 2024 року.

Зростання обсягів торгів фінансовими інструментами на організованих ринках означає поступове відновлення довіри інвесторів, що варто відзначити як позитивний процес.

Ключові слова: цінні папери, ринок капіталу, емісія, фондовий ринок, управління активами, фінансові інструменти.

Рис. 3. Літ. 9.

DOI: 10.32752/1993-6788-2024-1-282-256-261

Iryna Shtuler, Yurii Cherednichenko

ASSET MANAGEMENT IN THE STOCK MARKET IN THE CONTEXT OF THE DYNAMICS OF SHARE ISSUES, CORPORATE BONDS, AND TRADING VOLUMES OF FINANCIAL INSTRUMENTS IN JANUARY-SEPTEMBER 2024

The article is devoted to the study of asset management in the stock market during January-September 2024, taking into account the dynamics of securities issuance (shares, corporate bonds, and trading volumes of financial instruments).

This issue is of particular importance in the current conditions, which are burdened by wartime challenges and economic instability — factors that hinder the development of Ukraine's

¹ National Academy of Management. Ukraine.

² National Academy of Management. Ukraine.

stock market. Capital market operations play a crucial role in creating instruments for attracting long-term financing, enhancing investment attractiveness, and increasing transparency in the national economy. The main regulatory body in the capital market is the National Securities and Stock Market Commission (NSSMC), whose key functions include regulating capital market activities, maintaining accounting processes, and controlling the issuance and circulation of financial instruments.

During January–September 2024, the NSSMC registered share issues amounting to UAH 330.68 billion more compared to the same period of the previous year. The registration of corporate bond issues by the NSSMC demonstrated a fluctuating trend, totaling UAH 7.45 billion less than in the corresponding period of 2023.

According to data on trading volumes of financial instruments across organized capital market operators, the total volume reached UAH 461,793.02 million. Meanwhile, trading volume in the over-the-counter market decreased by UAH 25.57 billion, amounting to UAH 649.75 billion.

The conducted analysis indicates active asset management in the stock market during January–September 2024. The growth of trading volumes in financial instruments on organized markets reflects a gradual restoration of investor confidence, which can be viewed as a positive trend.

Keywords: securities, capital market, issuance, stock market, asset management, financial instruments.

Peer-reviewed, approved and placed: 20.12.2024.

Постановка проблеми. Ринок капіталу є важливим елементом фінансової системи будь-якої держави, що забезпечує ефективний перерозподіл залучених коштів. Дослідження динаміки випусків акцій, корпоративних облігацій та обсягів торгів фінансовими інструментами дає інформацію про залученість учасників економічних процесів та ємність ринку капіталу.

Особливого значення дане питання набуває в сучасних умовах, обтяжених воєнними викликами та економічною нестабільністю. Все це стримує розвиток фондового ринку України. Операції на ринку капіталу забезпечують створення інструментів для залучення довгострокового фінансування, підвищення інвестиційної привабливості та прозорості вітчизняної економіки. Головним регулятором на ринку капіталу є Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Основна діяльність якої полягає у забезпеченні регулювання діяльності ринку капіталу, процеси обліку і контролю за емісією цінних паперів та обігом фінансових інструментів.

Для того, щоб оцінити поточний стан та тенденції розвитку вітчизняного ринку капіталу слід провести аналіз динаміки обсягів емісії цінних паперів та дослідити динаміку результатів торгів фінансовими інструментами упродовж січня-вересня 2024 року, а на цій основі визначити стан управління активами на вітчизняному фондовому ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження загальних питань управління активами на фондовому ринку здійснювалося в наукових роботах вітчизняних науковців, зокрема наукові праці Н. Вітюка присвячено фондовому ринку України і перспективам його розвитку [3], розвиток ринку цінних паперів досліджує В. Загорський [4], сучасний стан фондового ринку в Україні вивчає Л. Петик [5], діяльність компаній з управління активами на

фондовому ринку України розкрито у працях Н. Логвіненко [6], професійна діяльність з управління активами венчурних фондів в Україні є предметом досліджень Я. Стожок [8] та інших.

Мета статті полягає у дослідженні динаміки випуску цінних паперів (акцій, корпоративних облігацій та обсягів торгів фінансовими інструментами) з метою встановлення загальних тенденцій протягом січня - вересня 2024 року та визначення підходів до управління активами на фондовому ринку.

Основні результати дослідження. Інформацію щодо управління активами на фондовому ринку дає звіт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), де, зазначено, що «загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів впродовж січня-вересня 2024 року, становив 373,32 млрд грн та 15,0 млн доларів США». [1] Ця сума зросла в порівнянні з аналогічним періодом 2023 року на 318,35 млрд грн. Важливим є прослідкувати тенденції зміни протягом цього періоду, для цього проаналізуємо обсяги випуску акцій, корпоративних облігацій та інвестиційних сертифікатів за січень-вересень 2024 року.

Для того, щоб отримати уявлення, щодо ефективності управління активами на ринку капіталу, інформацію щодо випуску акцій (зареєстрованих НКЦПФР) представимо на рис. 1.

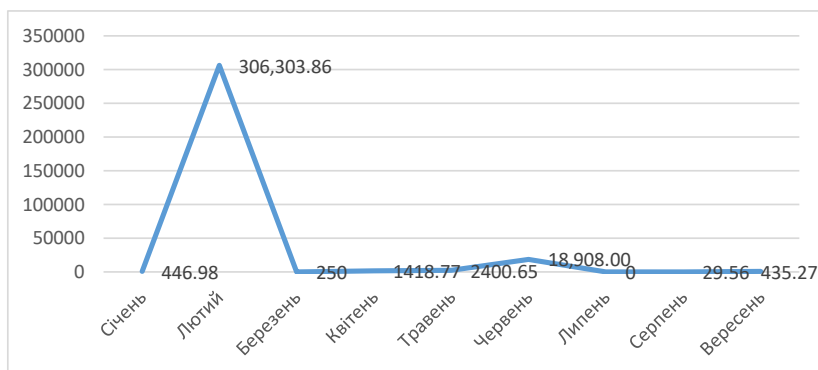

Рис. 1. Обсяг випусків акцій, зареєстрованих НКЦПФР, впродовж січня-вересня 2024 року, побудовано авторами за даними [1]

Як свідчить рис. 1. впродовж січня-вересня 2024 року відбувався нерівномірний реєстраційний процес випусків акцій, пік яких припав на лютий 2024 року. Відзначимо, що за цей період відбулась реєстрація 41 випуску акцій, що на суму в 330,68 млрд грн більше ніж в порівнянні з попереднім роком. Серед найбільших емітентів акцій, зазначено: АТ «ФОНД ДЕКАРБОНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ» (на суму 379,60 млн грн), ПрАТ «Українська акціонерна страхова компанія АСКА-Життя» (на суму на 49,63 млн грн), а також ПрАТ «Катран» (на суму 2,07 млн грн.).

Інформацію щодо випуску корпоративних облігацій (зареєстрованих НКЦПФР) представимо на рис. 2.

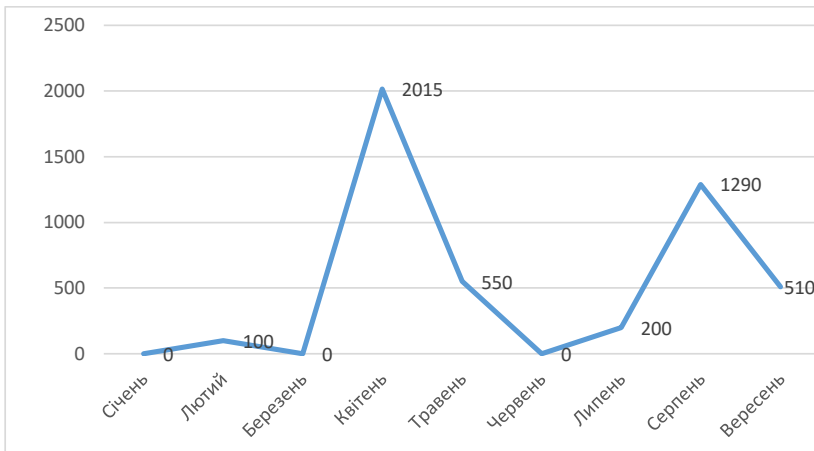

Рис. 2. Обсяг випусків корпоративних облігацій, зареєстрованих НКЦПФР, впродовж січня-вересня 2024 року, побудовано авторами за даними [1]

Як свідчить рис. 2. впродовж січня-вересня 2024 року реєстрація НКЦПФР випусків корпоративних облігацій відбувалась хвилюподібно, пік яких припав на квітень та серпень 2024 року. Відзначимо, що за цей період відбулась реєстрація 28 випусків корпоративних облігацій, що на суму 7,45 млрд грн. менше ніж в порівнянні з попереднім роком. Серед найбільших емітентів, зазначено: ТОВ «Новус Україна» (на суму 400 млн грн), ТОВ «Агромат» (на суму 100 млн грн) і ТОВ «Фастфінанс» (на суму 10 млн грн).

Що стосується випуску інвестиційних сертифікатів пайових інвестиційних фондів, то такої інформації в розрізі місяців, а саме впродовж січня-вересня 2024 року не зазначено. Однак представлено інформацію щодо загальної суми обсягу, а саме обсяг ринку капіталу, в частині випуску інвестиційних сертифікатів пайових інвестиційних фондів становив 12,35 ч

Як свідчить рис. 3. впродовж січня-вересня 2024 року відбувався активний обсяг торгів фінансовими інструментами, що в підсумку становив загальну суму 461793,02 млн грн за вказаний період. У порівнянні з аналогічним періодом 2023 року обсяг торгів фінансовими інструментами на організованому ринку зріс на 159,21 млрд грн. В той же час на поза організованому ринку обсяг торгів знизився на 25,57 млрд грн і становив 649,75 млрд грн.

Проведений аналіз засвідчує активність в управлінні активами на фондовому ринку протягом січня–вересня 2024 року. Проаналізовано динаміку торгів різними фінансовими інструментами на операторах організованих та поза організованих ринків капіталу, що дає уявлення про стан та тенденції управління активами в сучасних умовах.

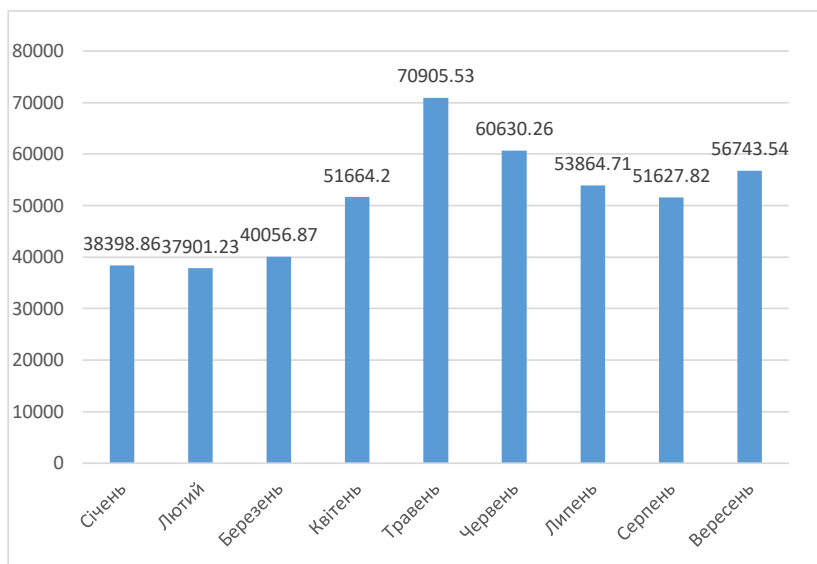

Рис. 3. Обсяг торгів фінансовими інструментами на операторах організованих ринків капіталу, впродовж січня-вересня 2024 року, побудовано авторами за даними [1]

Висновки. В статті здійснено дослідження питання управління активами на фондовому ринку протягом січня-вересня 2024 року, що враховує динаміку випуску цінних паперів (акцій, корпоративних облігацій та обсягів торгів фінансовими інструментами).

Наше дослідження базується на результатах діяльності Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку за січень-вересень 2024 року.

Оцінюючи загальну тенденцію відзначимо зростання активності, яке спостерігається на вітчизняному ринку капіталу.

Очевидним є зростання обсягів випусків емісійних цінних паперів у національній валюті за рахунок збільшення кількості та вартості зареєстрованих акцій. Що стосується корпоративних прав, то обсяг облігацій дещо скоротився, це не достатньо позитивний показник, а радше є свідченням обережності емітентів у залученні боргового капіталу.

Як позитивний процес – варто відзначити поступове відновлення довіри інвесторів – яке проявляється у зростанні обсягів торгів фінансовими інструментами на організованих ринках, хоч і не значне, проте така тенденція все ж таки спостерігається.

Підсумовуючи відмітимо, що незважаючи на певні коливання, що спостерігаються на ринку капіталів, все таки спостерігається стабілізація фінансового сектору та поступове відновлення інвестиційної активності. Сподіваємось, що дана тенденція продовжуватиметься і у наступних періодах, і загальний обсяг торгів на ринках капіталу продовжує зростати.

1. Інформаційна довідка щодо ринків капіталу України протягом січня-вересня 2024 року [Електронний ресурс]. Режим доступу <https://www.nssmc.gov.ua/news/insights/>
2. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.nssmc.gov.ua/fund/info>
3. Вітюк Н. Фондовий ринок України і перспективи його розвитку [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://libfor.com/index.php?newsid=1532>.
4. Загорський В. С.. Розвиток ринку цінних паперів. Розвиток ринку цінних паперів. ВД «ІНЖЕК». Харків. Україна. 2018. 244с
5. Петик Л. О. Сучасний стан фондового ринку в Україні. Національний лісотехнічний університет України. 2020. Вип. 25.1. С. 344-350.
6. Логвіненко, Н. (2021). ДІЯЛЬНІСТЬ КОМПАНІЙ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ. ДРАЙВЕРИ ІННОВАЦІЙ В ЕКОНОМІЦІ ТА ФІНАНСАХ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА, 96.
7. Левус Н. Перспективи розвитку фондового ринку України. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, Екф, 2022. 42 с
8. Стожок, Я. (2021). Професійна діяльність з управління активами венчурних фондів в Україні. ДРАЙВЕРИ ІННОВАЦІЙ В ЕКОНОМІЦІ ТА ФІНАНСАХ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА, 168.
9. Харабара, В., Грешко, Р., & Харабара, В. (2024). Фондовий ринок України: стан, актуальні проблеми та перспективи. Молодий вчений, (6 (130)), 195-200.

1. Informatsiina dovidka shchodo ryнкiv kapitalu Ukrainy protiahom sichnia-veresnia 2024 roku [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu <https://www.nssmc.gov.ua/news/insights/>
2. Natsionalna komisiia z tsinnykh paperiv ta fondovoho rynku [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu : <http://www.nssmc.gov.ua/fund/info>
3. Vitiuk N. Fondovyi ryнок Ukrainy i perspektvyv yoho rozvytku [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu : <http://libfor.com/index.php?newsid=1532>.
4. Zahorskyi V. S.. Rozvytok rynku tsinnykh paperiv . Rozvytok rynku tsinnykh paperiv. VD «INZhEK». Kharkiv. Ukraina. 2018. 244s
5. Petyk L. O. Suchasnyi stan fondovoho rynku v Ukraini. Natsionalnyi lisotekhnichniy universytet Ukrainy. 2020. Vyp. 25.1. S. 344-350.
6. Lohvinenko, N. (2021). DIIALNIST KOMPANII Z UPRAVLINNIa AKTYVAMY NA FONDovomu RYNKU UKRAINY. DRAIVERY INNOVATsII V EKONOMITsI TA FINANSAKh: HLOBALNI VYKLYKY TA, 96.
7. Levus N. Perspektvyv rozvytku fondovoho rynku Ukrainy. Lviv : LNU imeni Ivana Franka, Ekf, 2022. 42 s
8. Stozhok, Ya. (2021). Profesiina diialnist z upravlinnia aktyvamy venchurnykh fondiv v Ukraini. DRAIVERY INNOVATsII V EKONOMITsI TA FINANSAKh: HLOBALNI VYKLYKY TA, 168.
9. Kharabara, V., Hreshko, R., & Kharabara, V. (2024). Fondovyi ryнок Ukrainy: stan, aktualni problemy ta perspektvyv. Molodyi vchenyi, (6 (130)), 195-200.